

BENİM EN BÜYÜK HATAM SENİ
SEVMEKİ'DEN YOLA ÇIKALIM
HELE...

Saide Kuzeyli

HATA VE YAŞAM

- Hata yaşamda belki de en sık yapılan, davranış kalıplarımızı tanımlayan karar, tercih ve eğilimler
- O kadar çok çeşidi olsa gerek ki 50 farklı tonu tarif eden isimlerle anlatıyoruz: hata, bozukluk, ayıp, suç, kusur, kabahat, yanılğı, arıza, illet, ihmal, arıza, çatlak, aksaklık v.b

Webster :

- fault : a bad quality or part of someone's character : a weakness in character
- a problem or bad part that prevents something from being perfect : a flaw or defect
- responsibility for a problem, mistake, bad situation, etc.

HATA VE YAŞAM

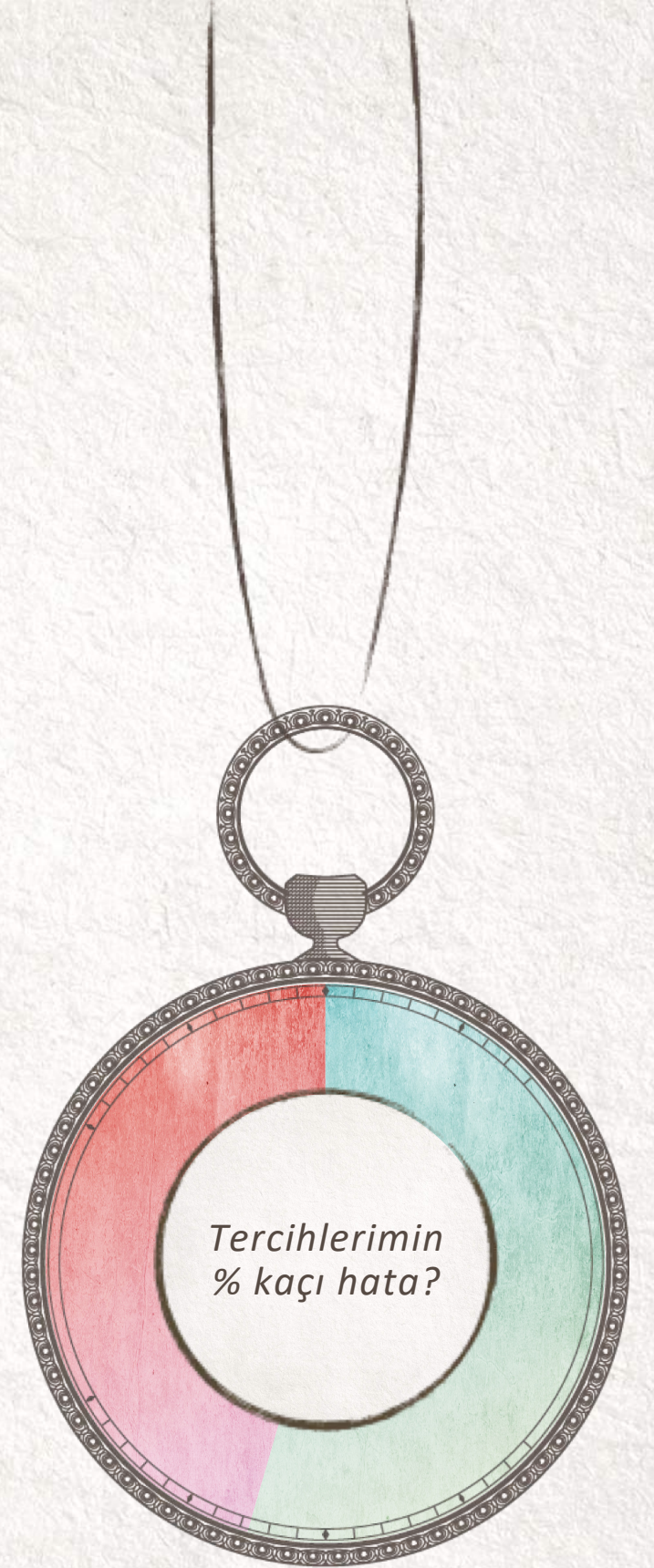
Önce hatayı tanımlarken hatasız başlayalım söze:

Hepimiz hata yapıyoruz. Hem de her birimiz!

Ama kime göre hata, ne kadar hata? Buna kim karar veriyor?

Tanımı evrensel mi, her kültüre göre farklı mı?

Ya bize göre hata?

HATA VE YAŞAM

- İşimizi, eşimizi, arkadaşımızı, okulumuzu, bölümümüzü, giysimizi, ikinci işimizi ve eşimizi, evimizi, saç kesimimizi, menümüzü seçerken hata yapıyoruz. İlişkilerde hata yapmanın daha dramatik sonuçları var tabii.
- Hatalardan öğrensek, ya da hiç ders almasak da o an üzüntü, pişmanlık, telaş, korku duyabiliyoruz.
- Bazen hatamızı görmeyi reddederek, yokmuş gibi davranarak, sıkıntıya katlanmayı seçiyoruz. Yani çoğumuz hatalara kayıtsız kalmıyoruz, mutlaka bir refleks veriyoruz.

HATA VE YAŞAM

- Yeni bir araştırmaya göre beynimizin yanlış hesap yapmasından dolayı değil, beynimize dolan “gürültücü bilgi akışından” dolayı hata yapıyoruz.
- Princeton Üniversitesinde araştırmacılar beynimize ulaşan bilgi hata ya da “gürültü” taşıyorsa beynin bunu işlemekte zorlandığını keşfetmişler.
- Nörologlar zaten uzun zamandır kötü kararların bu dışarıdan gelen bilginin gürültüsünden mi yoksa beynin bu bilgiyi sıralarken yapılan hatalardan mı olduğunu tartışıyorlar.
- Yani hata yapmanın, sadece bireysel yetersizlikler nedeniyle değil fiziki nedenleri de olduğu tartışılıyor.

HATA VE YAŞAM

Hata konsepti ile başa çıkmanın bir yolu da türkü çığırarak, içini dökmek, avunmaya çalışmak

*Hatasız kul olmaz, hatamla sev beni
Dermansız dert olmaz, dermana sal beni
Kaybettim kendimi, ne olur bul beni
Yoruldum halim yok, sen gel de al beni...*

(tamam hatalıyım ama no'lur beni olduğum gibi kabul etsen)

Orhan Gencebay

Hatalar, dolu dolu yaşadığımız bir hayat için ödediğimiz bir bedeldir.

(yaşamla hatalar iç içedir, ona ödediğin fiyattır)

Anonim

Sevgide güneş gibi ol, dostluk ve kardeşlikte akarsu gibi ol, hataları örtmede gece gibi ol, tevazuda toprak gibi ol.

(hatayı fazla büyütme, takma kafana, boş ver gitsin)

Mevlana

HATA VE YAŞAM

*...Sen o yüzden benim hatalarımdan birisin, en hayatımdaki en büyük günahın bedelisin, senin için
harcadığım zamana yazıklar olsun, sen en güzel duygularımın katilisin...*

Nettim de sevdim ki seni? (büyük bir olasılıkla aldatılmış)

Sezen Aksu

Bilemedim Kıymatını Kadrini

Hata Benim Günah Benim Suç Benim

Eliminen İçtim Derdin Zehrini

Hata Benim Günah Benim Suç Benim

(Ah ne yazık ki seni çok kırdım, sen de yetti deyip, gittin, son pişmanlığım da fayda etmiyor.

Tüh hem de çok tüh)

Neşet Ertaş

HATA VE YAŞAM

Şarkılara, türkülere konu olan hata konseptinden ne anlayabiliriz?

- Bizim kültürümüzde hata yapmak adeta yüceltilen, romantik, affedilmesi sıradan, günlük işlerden olan ve “oldu abi bi kere ya!”, “beşer şaşar” diyerek yırtılan bir fenomendir.
- Hatayı affetmemek ise kötü kalpliliktir, “insan değil” hatta “vay şerefsiz” denebilir mesela
- Hatayı yapana tolerans vardır-”bir kereden bi şi olmaz”, “öp elini hadi barışın” deriz
- Maço kültürler erkeklere hata şansı verir, kadınlara vermez-elinin kiri versus kadının yüzünün karası

HATA VE YAŞAM

Hata ve yanlış farklı algılanır.

“Hata masumdur. İyi ve faydalı olsun diye çalışılırken yapılır. Hatada kasıt yoktur. Yanlışda ise kasıt vardır. Bile bile ve art niyetle yapılır; içinde hile, düzenbazlık vardır. İşte bu, hatayla - yanlış ayıran en önemli özelliktir. Hata iyi huyludur, yanlış ise kötü. Hatalar affedilir, yanlışlar ise cezalandırılır”(*)

***Pembe Candaner-Danışman**

Hata ve pişmanlık ise zeytinyağı ve sirke gibidir. Beraber iyi bir ikilidirler. Pişman olmak demek illa ki hatadan ders almak demek olmayıp, hatanın üzüntüsünü yaşamakla da sınırlanabilir, aynı hatayı tekrarlayabiliriz

HATA VE YAŞAM

- Batı çalışma ve yaşam kültüründe ise hataya dair önemli bir indoktrinasyon vardır
- Eğer hata yapmazsak yeterince yeni bir şeyler denemiyoruz demektir ve hata yapmamak için konfor alanımızdan çıkmıyorsak, işte asıl hata budur
- Bir diğer öğretisi ise “öğrenmek ve insan olarak gelişmek, büyümek için hata yapmak en iyi yoldur” ve “eğer hata yapmıyorsanız, demek ki hiç bir şey yapmıyorsunuz”, ya da “hatalar başarısızlık demek değildir, sadece işe yaramayacak yolları ortadan kaldırarak doğru yolu bulmaktır”

HATA VE YAŞAM

Son zamanlarda daha sıkça duyduğumuz bir diğer “vay be!” cümlesi: “büyük liderler çalışanlarının hata yapmalarına izin verirler. Ancak iyi bir çalışan hatalarından öğrenir, ben yaptım diyerek hatasını sahiplenir, yaptığı hatayı düzeltir ve bir daha yapmamak için önlem alır”

GELELİM İŞ YAŞAMINDAKİ HATALARA

Hatalar rahatlıkla kabullenilmez, özür dilemek zordur, hatalarımızın sorumluluğunu üstlenmek ise en zordur.

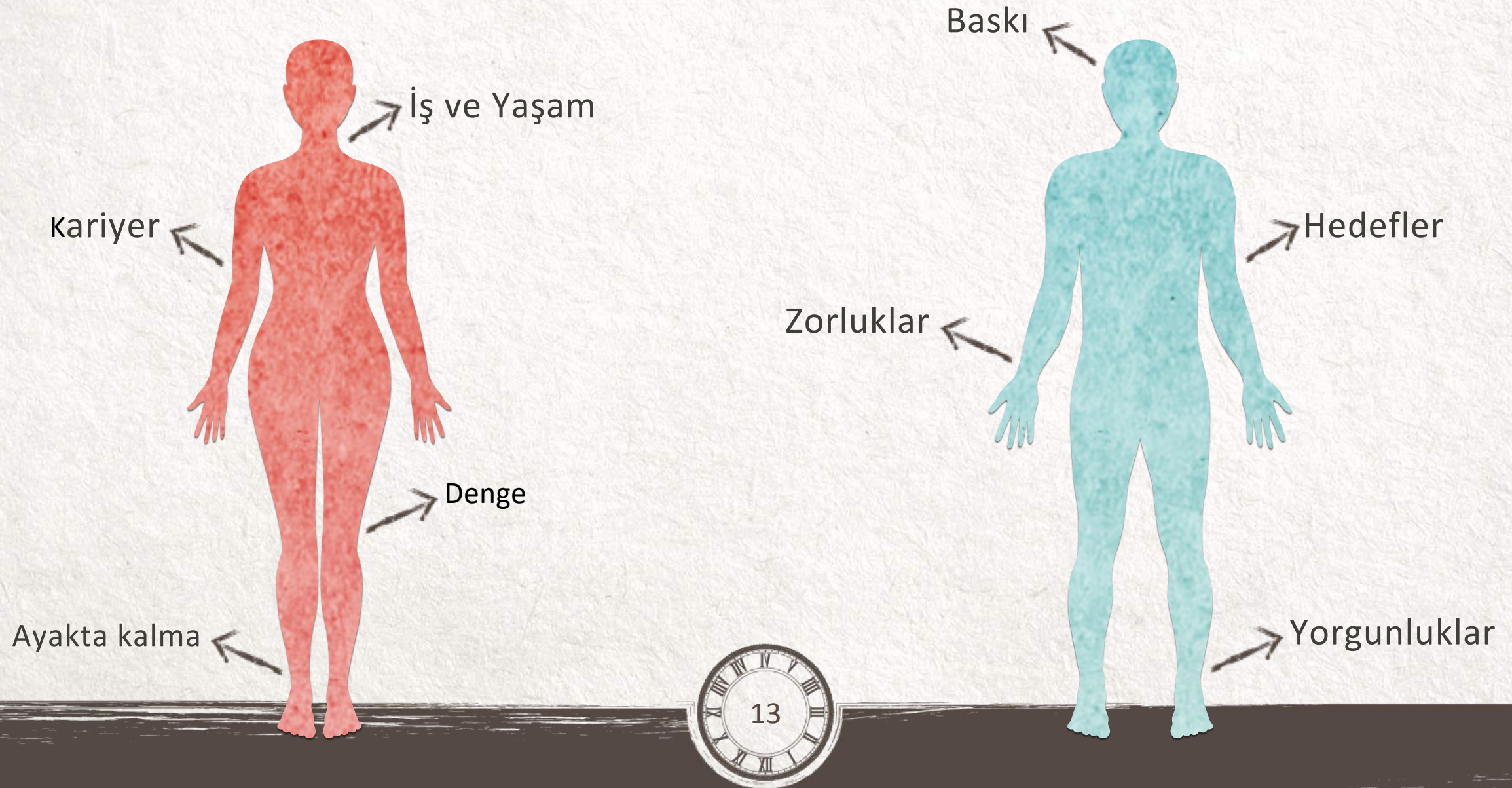
İş yaşamında kaybedilecekler daha fazla gözüktür, hataların sonuçları kurumun kültürüne, değerlerine, neye önem verildiğine göre sınıflanır.

GELELİM İŞ YAŞAMINDAKİ HATALARA

Hataları 2 ana grupta toplamak mümkün:

1. Mahalle baskısı ile yapmayı öğrendiklerimiz
2. Kurumda izin verildiği için yapmayı öğrendiklerimiz

MAHALLE BASKISI YA DA GAZA GELEREK YAPMAYI ÖĞRENDİKLERİMİZ

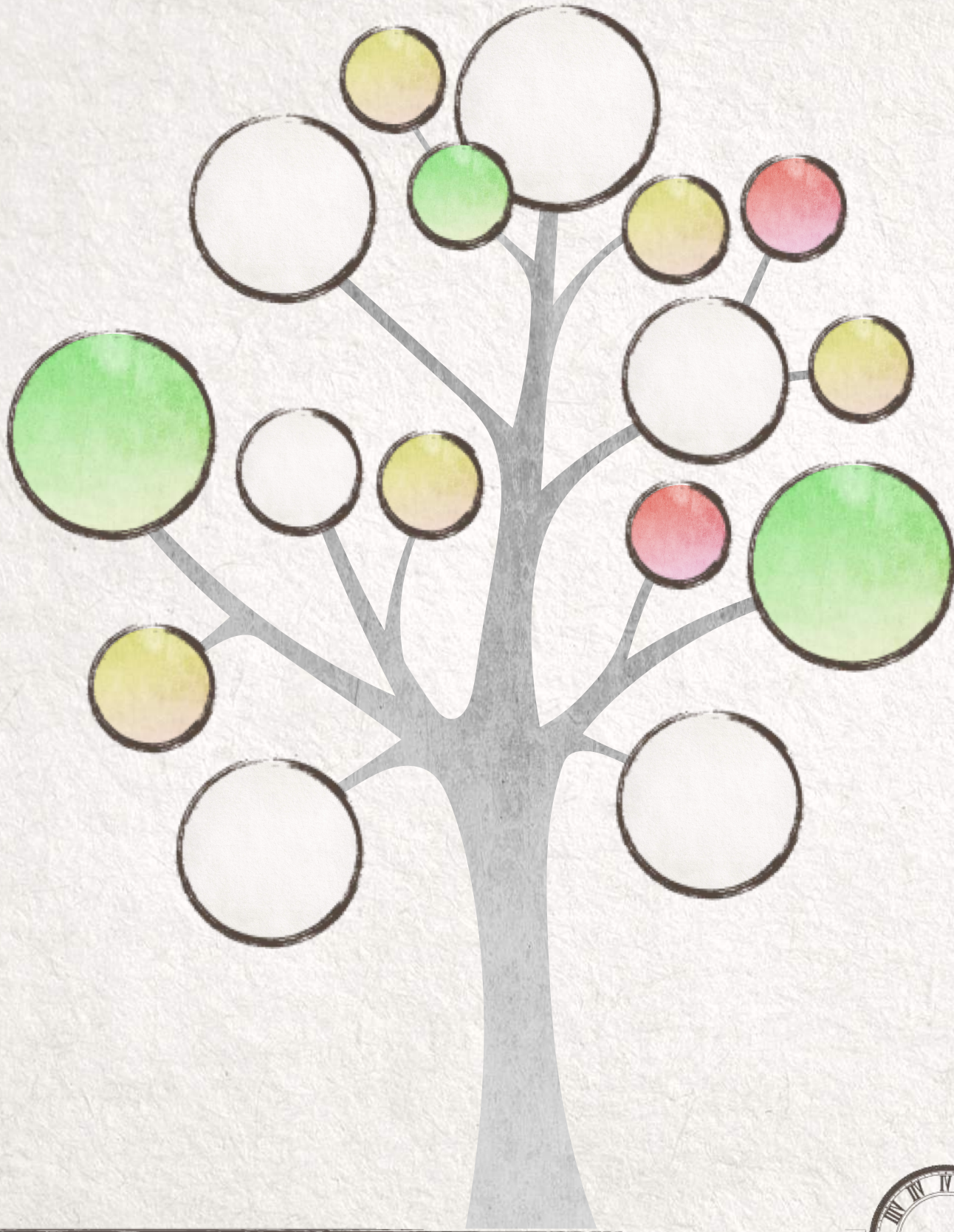
- Başkaları yapıyor diye dedikodu yapmanın, alaycı ve iğneleyici davranmanın ve şikayet etmenin dayanılmaz cazibesine kapılmak
 - Çalışma koşulları, çay makinesi, ücret, yöneticiler, servis, yemek, ofis, müşteriler, çalışma arkadaşlarımızdan memnun olmamak, çekiştirmek
- Ortamı zehirleme özgürlüğünü kullanmak, “kiracı” gibi olmak, ama çekip gitmemek
- İstemek, hak ettiğine inanmak-”entitlement” duygusu ile hep talep etmek

KURUMDA İZİN VERİLDİĞİ İÇİN YAPMAYI ÖĞRENDİKLERİMİZ

- Toplantılara geç gelmek, karar almamak, birbirini dinlememek, hep bir ağızdan konuşmak, konuşanların sözünü kesmek, kararları eskale etmek, iş dışı nedenlerle internette gezinmek, 2 saatlik öğle yemeği molası vermek
- Alınganlık, duygusal patlamalar, aşırı samimiyet, sır paylaşmak, hataları kabul etmemek, başkalarını suçlamak, birebir iletişim yerine teknolojinin araçlarını aşırı kullanmak, eğitimlere katılmamak için bahane yaratmak
- Toplantılara hazırlıksız katılmak, ev ödevini yapmadan patronun karşısına çıkmak, kısıtlı kişisel hijyen ve giyimde özensizlik
 - Uzun konuşmak, anlamsız iddiacılık ve geçimsizlik yapmak

Uyarılmadığımız için yukarıdaki eylemlere devam etmek

● Ne yapmalı?

● Kime sormalı?

● Nasıl yapmalı?

01

Hatalarımızın asıl radarı diğer insanlardır- çevremizde nasıl bir etki yarattığımızı anlamak için uyanık ve açık olmakta fayda var. Kendi üzerimizde amatör 360 derece yapmayı deneyelim.

02

NE YAPMALI?
KİME SORMALI?
NASIL YAPMALI?

Hatamızı gün boyu reddedip, gece kendimizle kaldığımızda genellikle itiraf ederiz-tam bu “moment of truth” noktasında durumu nasıl kurtaracağımızı düşünme cesaretine ihtiyaç var.

03

Hatayı kabullenmek, sorumluluğu üstlenmek, aynayı kendimize tutabilmek ve özür dilemek tam bir enerji tasarrufu aracı-teslim olmanın erdemi-kurumun abisi/ablası olmanın en kısa yolu.

NE YAPMALI? NASIL YAPMALI?

- Bilgi gürültüsü ve yoğun veri yağmuruna karşılık sakin kalabilmek, odaklanarak okumak, dinlemek, not almak, anlamadığımızı utanmadan sormak, yine okumak, planlamaya en az uygulama kadar kaynak ayırmak
- Network sahibi olmak hazine değerinde bir yatırım –danışabileceğiniz, akıl danışabileceğiniz, güven duyduğunuz insanları kariyer hayatı boyunca biriktirmek
 - Kırmızı çizgi sahibi olabilmek- etik değerleri ve yaşam değerlerini kolay harcamamak, endazemizi kaybetmemek-gerektiğinde bırakmak, terk etmek ama dik durabilmek
- Konuşmadan karara varmamak, dinlemeden hüküm vermemek, sormadan anladığımı yatmamak, üşenmeden iletişim

NE YAPMALI? NASIL YAPMALI?

- Eğer kişiliğimizin omurgasını dik tutabilirsek
- Gerçekten elimizden gelenin en iyisini yaptığımıza inanırsak
- İyimserlik, iyi niyet, gerçekcilik ile hayalciliği karıştırmazsak
 - İş yaşamında zamana karşı yarışıldığını
 - Müşteri olmazsa bizim de bordromuzun olmayacağını
- Yöneticilerin simyacı olmadıklarını, onların da ihtiyaçları olabileceğini
 - En iyi çalışanın en az bakım gerektiren kişi olduğunu hatırlarsak
- Hatalarımız yaşamlarımızın acısı, ızdırabı ve derin nedameti değil; baharatı, tırmanılacak tepeleri ve kişiliğimizi güçlü kılacak şanslarımız olabilir

YOLUNUZ, BAHTINIZ AÇIK OLSUN :)

Saide Kuzeyli

